

Boekbespreking

Het jaarboekje der Canadese Gereformeerde Kerken

Kerkbouw der geëmigreerde gezinnen

Banden van bloed en van Geest zijn het, die de aandacht in deze jaren steeds weer richtten en gericht houden op wat in andere delen van de wereld zich bezig is te voltrekken. „Te voltrekken” zeggen we, al lijkt dit woord misschien wat zwaarwichtig, als men weet, dat het hier gaat om een landverhuizing, neen, niet van hele volken, zoals de geschiedenis die wel te zien gegeven heeft, maar van 'n aantal gezinnen slechts, die in de onmetelijke vlakten van het gindse land schier in het niet verzinken. En toch handhaven we dit woord, omdat we volhouden, dat er zich inderdaad iets „voltrekt”. Want het zijn niet slechts gezinnen die wegtrekken (vandaar die bloedbanden, die trekken blijven), maar het zijn ook weer gezinnen, die daarginds arriveren, waardoor de mogelijkheid van kerkbouw elders, gegeven is niet alleen, maar sinds enige jaren ook blijde werkelijkheid werd in trouwe gehoorzaamheid aan het Woord (vandaar die Geestesbanden). Alle berichten, die ons slechts fragmentarisch, hier door een brief van een verwante, daar door een berichtje in een krant, bereiken, waren en zijn ons dan ook steeds voorwerp van meer dan gewone belangstelling. Maar het bleef fragmentarisch, je kreeg geen totaal-beeld vaak. En dat is toch wel nuttig en nodig. Want die gezinnen daar leven niet los van de omgeving waarin ze terecht gekomen zijn. En daarom is van zo groot gewicht te weten in welke gemeenschappen die gezinnen staan, en of daarin de trouw aan het Woord bewaard wordt, en of de strijd soms ook zwaar is. Daarbij heeft de gemeenschap der kerk de eerste aandacht, „Gezin en kerk”, „Kerk en gezin”, rond deze twee ginds, bewoog en beweegt zich onze aandacht, als het goed is en zoals het behoort.

Om nu die aandacht te richten, niet door fragmentarische gegevens, doch door een „ordelijk verhaal van de dingen” is het van grote betekenis, dat de eerste staalkaart van dat gemeenschapsleven is ontworpen. In een boekje van 86 bladzijden. Onder leiding van de brs D. M. Barendregt, Joh. de Haas en ds W. Loopstra. Acht jaar na de Vrijmaking, 1952, eerste jaargang.

Allereerst trekken de gegevens van het negental

Canadese Gereformeerde Kerken de aandacht. Het blijkt uit het statistisch overzicht, dat het aantal leden eerder boven dan beneden de 2000 ligt. De groei gaat snel, is bijna niet op papier vast te leggen. Reeds vijf predikanten, uit Nederland overgekomen, dienen deze kerken. In de statistiek valt op, dat, in tegenstelling met 't bestaande handboek en wat tot nu toe altijd gewoonte is geweest, niet alleen het aantal leden, maar ook het aantal gezinnen vermeld wordt bij iedere kerk. Uitsluitend een Amerikaanse gewoonte om de grootte van een kerk uit te drukken naar het aantal „families” (gezinnen) of, onbedoeld misschien, een Schriftuurlijke, en daarom navolgenswaardige, waar de Schrift bij de opbouw van de kerk meer nadruk legt op de geslachten en gezinnen, dan op de losse „zielen”? De structuur van het volk Gods op aarde immers is herstel van de oorspronkelijke mensheid, die opgebouwd is uit geslachten en gezinnen, waarvan de voltooiing der kerk eens de harmonie zal vertonen. Het aantal gezinnen blijkt 297 te zijn.

Verder vindt men niet alleen vermeld de diverse adressen van een bepaalde kerk, maar ook een apart overzicht van de geschiedenis van iedere kerk. Zo kan men dus lezen hoe de kerk van Chatham, Edmonton enz. ontstaan is, welke moeilijkheden men te overwinnen had e.d. Daarbij komt vanzelf regelmatig de verhouding met de Christian Reformed Churches en de Protestant Reformed Churches aan de orde. Bovendien volgt dan nog een overzicht van de geschiedenis van de Can. Ref. Churches in Ontario en een overzicht van het gehele kerkelijke leven in Canada.

Allerlei vragen rond de emigratie en immigratie worden in enkele artikelen besproken.

Opgenomen zijn de statuten en het reglement van het ziekenfonds „Draagt elkanders lasten”, dat in het midden dezer kerken is opgericht; een benijdenswaardige uiting van de gemeenschap der heiligen, zoals de naam uitdrukt, al zal het goed zijn deze naam niet te strak te binden aan de directe bedoeling van Galaten 6:2.

Men merkt, dat men op elkander is aangewezen, en men wil dan ook elkander helpen. Dat dit nodig is, blijkt ook wel uit het uitvoerig artikel, dat opgenomen is over de „Unions”, de vakbonden. Deze vakbonden zijn door en door onchristelijk en vormen dan ook een permanent gevaar voor de kerk. Welk gevaar niet is te onderschatten, gezien ook hun monopolistische streven.

Zo hebt U een indruk van wat dit boekje U biedt. Niet alleen oriënterend voor aspirant-emigranten voor wie de bijvoeging bij deze kerken op het program staat, maar ook voor allen, die de samenvoeging der kerk op aarde, naar Ps. 122, ter harte gaat.

H. H. v. d. L.

POP. WETENSCH. SCHETSEN

Verandering

en bestendigheid in de natuur (1)

Wij leven in een wonderbare wereld. Wanneer het voorjaar is en men om zich heen weet te kijken, vraagt men zich af: is het nog nodig zo iets te zeggen? Groen in honderden, duizenden tinten, zoveel tinten, dat onze taal er ook bij benadering geen woorden voor heeft; tinten die in de morgenzon anders zijn dan in het middaglicht, en 's middags weer anders dan in de avond; tinten die zich nuanceren met de wind, die van dag tot dag als het ware zich versterken en weer verzwakken. Tinten van groen gecontrasteerd met andere kleuren zoals geen schilder of mode-voorst het zou aandurven: met het blauw van de hemel, het lila-paars van de prunus, het rossige wit der appels, het harde geel der psardebloemen. En in dit alles een haast benauwende groei-kraft, een streven van woekerende intensiteit naar wat er morgen moet zijn volgens 'n door EEN gestelde opgave, in een gloed van voortstromend leven. Dit alleen al, dit weinige (hoeveel meer zou er te melden zijn!) geeft voor wie gelooft iets, iets te kennen van de almachtige Schepper van hemel en aarde, die met Goddelijke kracht dit alles onderhoudt en regeert; en doet herhalen de haast bange, eeuwenoude vraag: wat is de mens dat Gij zijner gedenkt? Al volgt dan mede: met eer en heerlijkheid hebt Gij hem gekroond, ook in het zien en bewonderen mogen van de schepping.

En, haast vanzelfsprekend, nu is het niet zo, dat hij nadere bestudering van de natuur deze bewondering vervaagt, of vermindert en plaats maakt voor de kalme waardering van een zekere vanzelfsprekendheid, Integendeel. Telkens, als de mens, door waarneming en door studie, iets, een weinig, heeft leren verstaan van de wijze waarop dit alles gecomponeerd is, neemt zijn verwondering toe. Ten dele doordat voor elke vraag waarop het antwoord gevonden is, er tientallen nieuwe oprijzen, die de idee van het volledig verstaan steeds verder verschuiven naar de terreinen der dwaasheid. Maar ook doordat wát wij verstaan zo onverwacht groots is, en een haast huiveringwekkende majesteit verraad in het geschapene en in de geschapene; maar dit laatste zij thans daar gelaten.

Te weinig is hiervan onder ons bekend, Wel is de

Sebed van een blinde

Heer, Gij, Die mij met blindheid hebt geslagen,
in duisternis mij op dees' aard' doet gaan,
geef mij de kracht mijn kruis U na te dragen,
mijn kruis, achter het kruis mijns Heilands aan.

Ik dank U Heere dat ik mag geloven
dat ik in leven en in sterven ben Uw kind,
dat niets ter wereld mij Uw liefde kan ontroven
en dat Gij mij kastijdt omdat Gij mij bemint.

Blijf Gij mijn gids, dan heb ik niets te vrezen,
is straks mijn roeg voleind, schenk mij dan die gené
dat ik voor eeuwig van mijn blindheid word
[gezezen
en 'k met geopend oog Uw hemel binnenga.

A. J. H.

vraag: heeft de vrijmaking hier iets over te zeggen? God is toch volgens Zijn openbaring de eeuwig-onveranderlijke én de met ons meegaande in de tijd. Hoe dit ook zij, luisteren wij thans eerst naar de nadere toelichtingen der natuurwetenschap.

Alle beken stromen naar de zee, nochtans wordt de zee niet vol. Komt dit doordat de zee zo groot is dat zij niet merkbaar bijgevuld wordt in de korte tijden waarover wij iets weten? Welk het water uit de aarde steeds weer opnieuw, of ontstaat het steeds weer opnieuw uit de lucht en raken aarde noch lucht slechts schijnbaar nooit uitgeput doordat haar voorraden zo enorm groot zijn? M.a.w. als wij lang genoeg wachten, zou dan toch aan deze processen een eind komen?

De zaken zijn veel fijner geregeld. De zon verwarmt de zee en doet zo het water verdampen, deze damp verspreidt zich door de lucht. De wind voert de vochtige lucht mee (zeewinden zijn altijd regenwinden, bij ons én in Palestina), door de afkoeling wordt de waterdamp weer omgezet in water, soms in ijs. Zijn er fijne waterdruppeltjes dan ziet men wolken, nevels of mist; worden de druppels groter dan vormen zij regen; ijskristallen nemen wij waar als sneeuw, soms hagel. De regen zakt in de grond, ijs smelt na korter of langer tijd en dringt dan eveneens in de grond. Het water welt weer op, vormt weer beken..... ziehier de kringloop. Terloops zij opgemerkt dat waar water opwelt, er een waterhoudende laag is die óf zelf sterk heit en dus als het ware bij de wel voortdurend leegloopt, maar op de hogere punten door de regen wordt gevoed; óf, en dit is het meer gewone geval, een bijna horizontale waterlaag, rustend op en afgedekt door voor water ondoordringbare lagen, is ergens, dikwijls vele mijlen ver, aangesloten op een voedende verticale waterhoudende laag, vergelijkbaar met de watertoren van onze leidingen. Hoe hoger de verticale laag, hoe sterker de kracht van de bron..... als het water tenminste op zijn ondergrondse weg geen al te grote weerstanden heeft te overwinnen. De verticale laag zelf wordt dan weer gevoed door de regen.

Terugkerende tot onze beken: er is dus een kringloop. Hetzelfde water stroomt in de zee, wordt damp, wordt regen, dringt in de grond, komt in de beek, stroomt in de zee..... Verandering én blijving, de steeds voortdurende verandering is hier bereikt met steeds hetzelfde materiaal.

Dit kringloop-beginsel is in de natuur vele malen toegepast, daar waar een voortdurende verandering is bereikt met naar verhouding weinig materiaal; zo in de planten- en dierenwereld, wij komen hierop terug. Een ander voorbeeld is de bloedsomloop in ons eigen lichaam; dat het bloed hierbij rondloopt en niet voortdurend ontstaat en vergaet is pas ongeveer driehonderd jaar geleden ontdekt. Het stroomt voortdurend van de longen naar alle delen van ons lichaam, beladen met nuttige stoffen uit de lucht; en daarna weer terug langs andere banen naar de longen, alwaar nu schadelijke stoffen in de lucht worden afgelaten. Deze kringloop wordt in beweging gehouden door het hart dat als een pomp werkt, een dubbele pomp; de linkerhelft stuwt het bloed naar de longen toe, de rechterhelft van de longen af. En waardoor wordt het hart in beweging gehouden.....?

Hiermee zijn wij gekomen aan een andere vraag. Wij zagen een kringloop van het water. Het water is blijvend, is de kringloop zelf eveneens blijvend? Hebben de dichters gelijk die spreken van het eeuwig wettelende rad der natuur?

Men zij niet te haastig. Eeuwig is een zeer groot woord. De natuurwetenschap leert dat deze en alle kringlopen slechts in beweging gehouden kunnen worden ten koste van een voortdurende stuwkracht. Hier is dit de zon met haar warmte. Is deze onuitputtelijk of schijnt dit slechts zo..... de vragen blijken niet opgelost, maar verschoven. Sommigen schijnen nu de kwestie nogmaals te willen verleggen door aan te nemen dat ook in de zon een kringloop is: stof A wordt daar B, B wordt C, C wordt D enz., en Z wordt weer A; maar hoe dit ook zij, ook deze kringloop kan slechts in beweging blijven onder invloed van een kracht en deze laatste neemt dan toch voortdurend

af. En men den deze maal uit heeft dan niet hebben a alle vera entropie heeal. W tenschap schepping voir van. alleen be dan ook i de verste geweest :

De oly. Een ni nieuwe s De pa wereld" z enkel get te doen.

Men w ving van kampspel

Deze w Ze waren een litu gen, want een eredie men s, iichan

Deze o spelen ter niet meer religie, de nu de dt daemonis

Toen es landsi vuur, af Noorden, jubel der het olym ligleus gebroken

men s, v schoonhei de worde toorts va hoop, leid

Wannee rend relig van een sprekende barende e proeven. i

min in fa God van l die al ver levende G

Toen in den! — c „geviert”, sterdam z gekwetent. licht der manifeste

Het raj bliceerd e meerde R aldus:

Namer werkend gelukkig oordeel t aan te r Doord hebben port. U ten aang

Wij m pische S zoo allee men ove karakter

Spreken olympisch-schriftuurning en on

Wij he van het goed te tinguit, goed". Nu st mensch gelijke

nde

geslagen,
gaan,
te dragen,
slands aan.

kind,
ontvoren
nij bemint.

te vreezen,
lan die genē
d word
[gezezen
nenga.

A. J. H.

er te zeggen?
eeuwig-onver-
a de tijd. Hoe
aar de nadere

ans wordt de
o groot is dat
e korte tijden
r uit de aarde
eeds weer op
lucht slechts
voorraden zo
noeg wachten,
nd komen?

zon verwarmt
n, deze damp-
zoert de voch-
genwinden, bij
wordt de wa-
in ijs. Zijn er
ken, nevels of
men zij regen;
7, soms hagel,
korter of lan-
d. Het water
hier de kring-
water opwelt,
sterk helt en
end leegloopt,
en wordt geval-
t, een bijna
afgedekt door
gens, dikwijls
ende vertikale
de watertoren
ale lang, hoe
iet water ten-
al te grote
vertikale laag

gen.
us een kring-
wordt damp,
t in de beek,
i blijving, de
e bereikt met

tr vele malen
e verandering
materiaal; zo
hierop terug.
in ons eigen
en niet voort-
veer driehon-
voortdurend
lichaam, bela-
daarna weer
n, alwaar nu
gelaten. Deze
loor het hart
p; de linker-
e, de rechter-
ordt het hart

ndere vraag.
r. Het water
ens blijvend?
n het eeuwig

n zeer groot
deze en alle
kunnen wor-
vkracht. Hier
onuitputtelijk
lijken niet op-
aijnen nu de
door aan te
p is: stof A
-, en Z wordt
ringloop kan
oed van een
voortdurend

af. En men ontkomt niet aan de vragen: hoe ontstonden deze beweegkrachten, en: raken zij werkelijk eenmaal uitgeput? Ook de ongelovige natuurwetenschap heeft deze vragen niet kunnen ontwijken; zij spreekt dan niet van kracht maar van entropie en sommigen hebben aangenomen dat op de duur alle beweging, alle verandering vanzelf zou ophouden, als n.l. deze entropie verbruikt zou zijn: de entropie-dood van het heelal. Weer anderen hebben hieraan een natuurwetenschappelijk bewijs trachten te ontleenen voor een schepping, de noodzakelijke formatie van een reservoir van kracht; maar wij weten, het geloof laat zich alleen bewijzen voor de gelovende..... Te bewijzen is dan ook niet dat onze natuurwetten geldig zijn ook in de verste uithoeken van het heelal, en altijd geldig geweest zijn en geldig zullen blijven..... v. d. D.

PERSCHOUW

DE OLYMPISCHE SPELEN EN NOG WAT.

De olympische spelen van 1952 zijn weer voorbij. Een nieuwe „olympiade“, welke culminerend zal in nieuwe spelen, is begonnen.

De pas gehouden spelen hebben de „beschaafde wereld“ zo bezig gehouden, ja, gefascineerd, als geen enkel gebeuren van onze bewogen tijd dat vermocht te doen.

Men weet het: de olympische spelen zijn de herleving van de oude, ter ere van Zeus georganiseerde, kampspelen der Grieken.

Deze waren voor de Grieken véél meer dan „sport“. Ze waren voor hen een eredienst, een cultus, een liturgie ter ere van hun afgoden. Dat wil zeggen, want daar komt dat op neer: ze waren voor hen een eredienst voor de s c h o n e, h a r m o n i s c h e m e n s, speciaal voor de mens in zijn sterke, schone l i c h a m e l i j k h e i d.

Deze oude eredienst is in de moderne olympische spelen ten volle herleefd. De naam Zeus wordt er wel niet meer bij genoemd, maar de oude idealen, de oude religie, de oude cultus werden erin herboren en jagen nu de duizenden en duizenden opnieuw op tot een daemonisch-religieuze extase.

Toen een fins atleet (hij werd in de krant Finlands idool (afgod) genoemd) met een fakkel, die vuur, afkomstig uit het oude Hellas en het hoge Noorden, in zich verenigde, onder onbeschrijflijk jubel der tienduizenden in het stadion van Helsinki, het olympisch vuur aanstak was dat voluit een religieus gebeuren, het was de cultus van de ongebroke mens voor de afgod van de volmaakte mens, volmaakt in lichaamskracht en lichamelijke schoonheid. Een cultus die zich ook „eerlijk“ uitte in de woorden van de olympische hymne: „Toon gij ons, toorts van de Olympos, de smalle weg naar nieuwe hoop, leid ons naar de haven, naar de wereldvrede“.

Wanneer nu een dergelijk heel de wereld meesleurend religieus gebeuren plaats vindt is het de taak van een schriftuurlijk en dus profetisch levende en sprekende christenheid de daarin zich zo machtig openbarende en zijn miljoenen meesleurende geest te beproeven. Niet uit rancune, of uit ressentiment, evenmin in farizeïsme, maar in trouw aan de HERE, de God van hemel en aarde en uit liefde tot de mensheid, die al verder en grondiger afgescheurd wordt van de levende God.

Toen in 1928 — wat is dat al ontzaglijk lang geleden! — de olympische spelen in Amsterdam werden „gevierd“, hebben de gereformeerde kerken van Amsterdam zich in ootmoedig roepingsbesef van deze taak gekwet. Ze hebben toen in een duidelijk woord het licht der Schriften op deze spelen en de zich daarin manifesterende geest laten vallen.

Het rapport, waarin deze „boodschap“ werd gepubliceerd en dat ik via het Kerkblad van de Gereformeerde Kerken in Noord-Holland overneem, begint aldus:

Namens de dienaren des Woords van de zeven samenwerkende Kerken zijn wij, na breede bespreking, zoo getuigd, dat wij U kunnen aanbieden een cenparig oordeel en advies inzake de houding, welke wij hebben aan te nemen, ten opzichte van de Olympische Spelen. Doordrongen van den hoogen ernst van deze zaak hebben wij gemeend, in een eenigszins uitvoerig rapport, U de gronden voor dit oordeel en advies te moeten aangeven.

Wij meenen, zonder in details af te dalen, de Olympische Spelen in hun geheel te moeten overzien, want zoo alleen zullen wij ons een helder oordeel kunnen vormen over het beginsel, waaruit zij opkomen, over het karakter, dat zij dragen, en het doel, dat zij beoogen.

Sprekend over beginsel, karakter en doel van de olympische spelen geeft het rapport eerst een korte schriftuurlijke waardering van de lichamelijke oefening en ontwikkeling. We lezen n.l. het volgende:

Wij hebben bij deze Spelen te doen met een uiting van het sportleven, en zullen dus moeten beginnen met goed te onderscheiden, naar den regel: „Qui bene distinguit, bene docet“. „Wie goed onderscheidt, leert goed“.

Nu staat het voor ons vast, dat de mens, als mens Gods, heeft te staan naar een zoo volledig mogelijke harmonische ontwikkeling en ontplooiing van

de gaven en krachten van lichaam en ziel. Eenzijdig de nadruk leggen óf op de behoeften van de ziel, óf op die van het lichaam, is niet in overeenstemming met de ordinantiën des Heeren.

Nu zal het wel voor geen tegenspraak vatbaar zijn, dat in onze dagen, in de kringen der wereld, bij velen het lichamelijke in het centrum der belangstelling staat, terwijl in onze kringen soms aan het eenzijdig geestelijke te veel voet wordt gegeven. Wij hebben ons voor deze laatste eenzijdigheid te wachten. Lichamelijke oefening en ontwikkeling is ook een deel van de opvoeding van den mensch.

Goed gespannen zenuwen en goed uitgegroeide spieren zijn de dragers en voertuigen van de gezonde levenskracht. Wij denken hier aan het woord uit het boek der Spreuken: „Der jongelingen sieraad is hun kracht“. Niemand minder dan Dr A. Kuyper heeft in zijn rede op den Bondsdag van de Jongelingsverenigingen op Gereformeerden Grondslag gehouden te 's-Gravenhage, 30 April 1913, op het nut en den plicht van de lichamelijke oefening allen nadruk gelegd. De waarheid, welke er schuilt in het woord: „Sana mens in sano corpore“, „een gezonde ziel in een gezond lichaam“, mag door ons niet uit het oog verloren worden. Wat het lichaam harden, sterken en ontwikkelen kan, wat niet met een minachtend schouderophalen als iets minderwaardigs ter zijde geschoven worden. De mensch is met lichaam en ziel beeld Gods. De geloovige is met lichaam en ziel het eigendom des Heeren. Zijn lichaam is een tempel van den Heiligen Geest.

Physische kracht is ook een gave van den Vader der lichten, en al wat tot bevordering van die kracht kan worden aangewend, moet door ons dankbaar worden aanvaard en benut. Uit dit oogpunt bezien, zijn gymnastiek, spel en sport, en zelfs vriendschappelijke wedstrijden, waarbij oefening, ontwikkeling en staling van de krachten des lichaams wordt gezocht, niet te veroordeelen, maar te bevorderen.

Na dit positieve getuigenis keert het rapport zich tegen de ontarding van de lichamelijke cultuur, die in wezen afgoderij met het lichaam is en die speciaal in de olympische spelen tot volle ontplooiing komt. Het doet dat met deze woorden:

Er dient echter te worden gewaakt, dat er aan de lichamelijke oefening niet een waarde wordt toegekend, die uitgaat boven de geestelijke vorming, want dan wordt de van God gestelde orde en harmonie tusschen het geestelijke en het lichamelijke verbroken. Zoodra de cultuur van het lichaam die van den geest gaat overtreffen, zoodat de lichamelijke kracht van den mensch zijn ijdele glorie wordt, zetten wij den voet op 'n weg, dien wij naar des Heeren Woord niet mogen betreden. De ziel is meer dan het lichaam. De cultuur van het lichaam mag die van den geest niet op den achtergrond dringen.

Nu kan het niet ontkend worden, dat door de sportmanie van den tegenwoordigen tijd de geestelijke waarden inderdaad op den achtergrond dreigen te komen. Het heeft zoo al de schijn, alsof bij velen de physische kracht het één en het al is in het menschelijk leven. Voor de sport heeft men zijn beste uren over, ook op den Zondag, en al wat met de sport in verband staat, neemt hoofd en hart in beslag, en staat bovenaan op het program van het leven.

Nu komen wij bij de meeste hedendaagsche wedstrijden in aanraking met een uitwas van het sportleven. Dat is ook het geval bij de aanstaande Olympische Spelen. Door het zoogenaamde competitie-stelsel, dat bij de wedstrijden wordt toegepast, heeft een verderfelijke beginsel zijn intrede gedaan. Daardoor is er langzamerhand suik een ontarding van de sport ingetreden, dat deze schier alle beteekenis voor de lichamelijke oefening heeft verloren. Deze soort van sport, zooals ook toegegeven wordt door hen, die niet met ons eensgezest zijn, is niet meer een middel tot bevordering van de lichamelijke opvoeding en ontwikkeling. Deze sportmanie is geen wezenlijke sport meer. De krachtmensen worden uitgezocht en samengevoegd, zonder zedelijke keur. Wat bij de keuze beslist, is in hoofdzaak de brute kracht. De kampioenen, die zich in het worstelperk met elkander zullen meten, worden door het op sensatie-beluste publiek met oorverdoovend gejuich begroet. De tot helden verheven sportkampioenen worden door de duizenden, die zich bij zulk een wedstrijd zitten op te winden, tot de uiterste krachtsinspanning aangevoerd. De overwinnaars zijn de Uebermensen, die met cerekransen worden omhangen en voor wie de werook der aanbidding wordt ontstoken. Het menschelijk lichaam met zijn ijzeren spieren, zijn taale uithoudingsvermogen en zijn verbindingsweidende kracht wordt verheerlijkt. De „krachtmensch“, dat is het gouden beeld, dat in het Stadion wordt opgericht, en waarvoor de duizenden, die samengestroomd zijn uit alle deelen der wereld, onder den invloed der massasuggestie, in bewondering en aanbidding nederknielen. Wij staan hier voor een stuk schepselverering, menscheverheerlijking en heroïnecultus. Hier is de aanbidding van den Vader der lichten uitgeschakeld, en staat de mensch met zijn krachtprestatie in het centrum der vereering. Een herhaling in het Stadion, in modernen geest, van wat eenmaal plaats greep in het dal van Dura.

Op grond van dit karakter, beginsel en doel der olympische spelen is het mogelijk en noodzakelijk zich daaromtrent een schriftuurlijk oordeel te vormen. Het rapport doet dit als volgt:

Waar de zaken zoo staan, daar is 't niet moeilijk onze houding ten opzichte van de Olympische Spelen te bepalen. Met alle waardeering voor de lichamelijke oefening en voor de sport, in den goeden zin van het woord, moeten wij tegen deze ontarding van de sport, opkomende uit een heidensch beginsel, zoo beslist mogelijk positie kiezen. Dit soort van sport ondermijnt

onze waarachtige geestelijke ontwikkeling en werkt de ontkerstening van ons volk in de hand. Zij zal dan ook niet in staat zijn achter den sluis van een wijdingssamenkomst haar degenererend karakter te verbergen.

Waar gebod en gebod de voornaamste stukken der dankbaarheid zijn, voor de vrijmaking van het leven ons in den Heere Jezus Christus geschonken, daar zal het duidelijk zijn, dat een woord van vermaan en waarschuwing met het oog op de Olympische Spelen van U dient uit te gaan. Het karakter, dat deze Spelen door de ontarding van de sport hebben gekregen, brengt ons in een sfeer van menscheverering en heldencultus, die in strijd is met het eerste en tweede gebod van des Heeren heilige Wet.

Maar niet alleen zijn de olympische spelen een overtreding van het eerste en tweede gebod van de wet des HEREN. Wat daarin geschiedt schendt ook het zesde gebod:

Hier komt nog bij, dat men op de Olympische Spelen ook met het zesde gebod in strijd geraakt. Prof. Lanz, een warm voorstander van de lichamelijke oefening, heeft in zijn rectorale oratie van 21 September 1925 de aandacht gevestigd op een van deze excessen van het sportleven. Hij keerde zich tegen de sportwoede van den tegenwoordigen tijd met deze woorden: „Ik moet bekennen, dat mij de sportwoede van heden wil voorkomen als een psychische epidemie, als een degeneratie-verschijnsel, en de plaats, die tegenwoordig aan de sport door onze groote dagbladen wordt ingeruimd, lijkt mij een onbehoorlijke concessie aan de sportmaniakken. Er bestaat een al te groote neiging, om gedurende den zoogenaamden rusttijd, die voor ontspanning gebruikt dient te worden, de spieren maximaal in te spannen, tot het leveren van een zoo groot mogelijke hoeveelheid (improductieven) arbeid. Dit komt mij des te bedenkelijker voor, omdat hierbij in betrekkelijk korten tijd, ook van de hartsplier en het daarmee samenhangende vaatstelsel, veel meer arbeid geëischt wordt, dan ooit gedurende een langen nuttig besteden werktag. Het heeft mij dan ook eenszins verwonderd, bij den een of anderen dezer wedstrijden offers te zien vallen, en ook weer dit jaar als medicus een der jonge lieden te hulp te mogen snellen, die tegen de eischen van een wedstrijd niet opgewassen bleek. Wisten de sportaanbidders maar, welke de gevolgen voor het latere leven zijn!..... Als chirurg ben ik steeds bang een sportmensch te moeten opereren. Het sporthart verdraagt de narcose bijzonder slecht, zooals het ook tegenover infectiestekten weinig weerstand heeft“.

Merkwaardig is ook in dit verband, wat Prof. Buitendijk, die de Olympische Spelen in Zwitserland heeft bijgewoond, als zijn voorloopigen indruk mededeelt in het Ochtendblad van „De Telegraaf“ van Vrijdag 24 Februari 11: „Wij vermochten de gevolgen van den buitengewone inspannenden militairen patrouilleloop van 50 K.M. en van den 18 K.M. ski-langloop na te gaan. En de gevolgen zijn niet gering. Dit is zeker nu al vastgesteld. Er bestaan buitengewone individuele verschillen. Terwijl na den militairen patrouilleloop de Noorweegsche manschappen zonder afwijkingen binnenkwamen, waren de Finnen in een deplorabelen toestand. Na een 50 K.M. ski-loop kwamen niet alle Japanners in zulk een goeden toestand aan. Eén van hen moest met een medicament weer worden bijgebracht, terwijl het hartonderzoek toonde, hoe sterk de uitputting was voortgeschreden“.

Maar ook hiermee is nog niet alles genoemd wat bij een zorgvuldige beproefing van de olympische geest ter sprake moet komen. Het rapport gaat dan ook als volgt verder:

Voegt hier nu nog bij de geheele omgeving tijdens de Olympische Spelen. De wedstrijden worden niet alleen in de week, maar ook op Zondag gehouden. Op dien dag zullen de toeschouwers van heinde en ver samenstromen en zal de menschenkracht-verheerlijking, naar alle waarschijnlijkheid, haar hoogtepunt bereiken. Maar dat zal dan ook in flagrante strijd zijn met het derde en vierde gebod, met de heiliging van des Heeren Naam en Dag.

De oprichting van Comité's ter bestrijding van zede-loosheid ten tijde van de Olympische Spelen, zegt ons reeds voldoende, welke ernstige gevaren in verband met het zevende gebod hier dreigen. Venus zal de godin zijn op wier altaren de offeranden des vleesches zullen worden ontstoken.

Daarenboven zullen de publieke vernakelijkheden, zoals bioscoop, cabaret enz. haar deuren zoo wijd mogelijk openzetten en haar verheerlijking zoo breed mogelijk zoeken uit te slaan, waardoor er 'n stroom van verleiding door de bedding van ons stadleven zal gaan, die een ongekende hoogte zal bereiken.

Wanneer met het bovenstaande het karakter van de olympische spelen en wat daarmee als vanzelf en noodzakelijk annex is juist is getekend — en wie kán het ontkennen — dan kan de toetsing van wat daarin zich manifesteert niets anders zijn dan een totale afwijzing daarvan.

Het rapport doet dat met deze woorden:

Een en ander is dunkt ons voldoende, om met beslistheid partij te kiezen tegen de aanstaande Olympische Spelen. Hier gaat alles in tegen het God-liefhebben boven alles en den naaste als zichzelf. De sterkste mensch is hier het hoogste wezen en deze komt te staan op de plaats, die alleen aan God toekomt. De naaste, door zucht naar roem en persoonlijk verheerlijking gedreven, laat zich exploiteeren, of wordt ge-exploiteerd, om aan de sensatie- en emotiezucht van de massa bevestiging te schenken.

Niet alleen het karakter, dat de Olympische Spelen